

Sárospataki
Ifjúsági Közlöny

Főszerkesztő:

Kósa Szabó Pál

Társaszerkesztők

Illyés Bertalan és Pálóczi Horváth Ödön

Felelős szerkesztő:

Szendrey László

TARTALOM:

Szendrey László: Már megint. . . Új március (vers.) Dr. Révész Kálmán. — László Sándor: Miért? (vers.) — Sz. L.: Üzenet. — Vallomás (vers.) — Szabó Andor: A legáció története. — Szabó Gyula: Ne féljünk (vers.) — Sz. L.: Néhány szó a legációhoz. — Új tavasz (vers.) — Levél (novellette.) — Új tavasz (vers.) — ifj. Kussbach Ferenc: Új világ küszöbén. — P. Horváth Ödön: Elköltözött (vers.) — Szendrey L.: Tavasz kérdezése (vers.) — a: Diák halottaink (nekrológ.) — Tarkaságok. — Egyleti élet. — Hírek. — Felelős szerkesztő üzenetei. — Hirdetések.

Kiadóhivatali főnök: Cseh István — Kiadja: a „Főiskolai Ifjúsági Egyesület.”

Megjelenik július és augusztus kivételével havonta egyszer

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Sárospatak. Kollégium.

Előfizetés

egész évre 7 kor.

XXXV. évfolyam.

4—5. szám.

1919. febr.—márc.

HUNGARIA

mosós vegytisztító intézet Spatakon.

Van szerencsém a m. t. közönséget értesíteni, hogy a Rákóczi-utca a mai kornak teljesen megfelelő

vegytisztító intézetet

létesítettem. Elvállalok minden eszakiába vágó munkát, u. m. férfi- és női ruhák, keztyűk, függönyök, szalagok, csipkék, nyakkendők és fehérneműek tisztítását. Kelme és ruhafestést minden színre elvállalok. A n. é. közönség b. pártfogását kérve, maradok tisztelettel

NEUMANN MÓR

mosós és vegytisztító intézete.

Gallérok rövid idő alatt készülnek. Szőrmetisztítás.

Alapított 1890.

Alapított 1890.

Spitz Antal

órá- és ékszerész, Sárospatak.

Ajánlja dús raktárát mindennemű ókseretek, nászajándékok és elsőrendű zsebórák beszerzésére. — A nemes tanuló-ifjúságnak, lelkes, tanító uraknak árfelemlés nélkül előnyös részletfizetésre is.

Vidékre a legnagyobb készséggel választékokat küldök. Javítások a legpontosabban eszközöltnak. Kötő villany-elemünk van!

Koméniusz

mozgósínház Sárospatakon.

Tökéletes, szolid képek több világírti cégtől, Gyönyörű vidékek, állatfajok, ipari telepek, természeti szépségek ismertetése minden előadásakor.

Kitűnő előadások!!

Minden 2-ik vasárnap 2 előadás. D. u. 4—6-ig és 8—10-ig. Belépti díjak: Zártszék 1-60 K, 1-ső hely 1 30 K, II. hely 1 Ker., III. hely 70 fillér. Főiskolai, tanítóképzői ifjak jögyei egy hellyel magasabbra érvényesek. Gyermek 10 éven alul 70 fillér. **AZ IGAZGATÓSÁG.**

Sárospatak férfiközönségének

figyelmébe ajánlom a vidék

legmodernebb

és leghigiénikusabb

**borbély és fodrász
üzletemet,**

hol pontos, kényelmes és tiszta kiszolgálásban részesülnek.

9— Szíves pártfogásukat kéri

KACZIÁN GYULA

borbély és fodrász. Rákóczi-utca 159.

.....*Sárospataki*.....
Iszapági Közöny

.....

XXXV. évfolyam.

4—5. szám.

1919. febr.—márc.

Főszerkesztő:

Kósa Szabó Pál

Társzerkesztők:

Illyés Bertalan és Pálóczi Horváth Ödön

Felelős szerkesztő:

Szendrey László.

Már megint . . .

Már megint mozgatják, már megint helyezgetik a jogakadémiát Miskolcra. Egyszer már letárgyalódott ez az ügy, egyszer már leszavazta a kerület a körültekintéssel és előrelátással elkészített tervet s akkor azt hittük, hogy: véglegesen Azt hittük, hogy most már csakugyan megmaradunk mi. pataki diákok Patakon. Azt hittük, hogy most már megismerte a világ a nyomorúságos és küzködéses pataki diák mivoltunkat és, ha új talajba nem is ültettek, de legalább a régi helyen erősítgetni, ápolgatni fognak.

Nem ez történt! Ápolgattak és táplálgattak ugyan és nem maradtunk, akik voltunk: kisemmizett nyomorgók, de azért egyedüli gazdagságunk most is csak a megnyugvásos jobb jövő várás . .

Hát használtuk is a gazdagságunk! Vártunk, vártunk és reméltünk.

Most aztán megint mozgatják, megint helyezgetik a jogakadémiát Miskolcra.

Különös édesbús merengéssel szemléljük mi ezt az új mozgalmat. Fáj nekünk, hogy a múltunk, jelenünk szép romantikáját megint tépik, megint bontogatják. Fáj nekünk, hogy a Rákóczy városa mégis csak erőtelen a főiskola megtartására, fájna, ha nem maradhatnánk pataki diákok, de azért megnyugvással sóhajtjuk el: jobb elmenni, mint ittmaradni, mert jobb élni, mint haldokolni.

Szendrey László.

Új Március.*

— Az ifj. egyeslet ódapályázatán pályanyertes óda. —

Fújjátok a kürtöt székely perestáldók,
 Pengessetek gyászdalt, magyar hegedősök!
 Március Idusát köszönteni mostan
 Ne tánc-nótát zengjen rozzant hegedűtök!
 Szomorún játszatok, mert halálos ágyán
 Most halódik anyánk: árva Magyarország;
 Ágyánál gyászruhát ölt a csüggedt nemzet
 S megtépi köntösét a magyar szabadság!

A magyar szabadság! . . . Kiomló vérünkkel
 Egy ezred éven át táplált bimbózó fa . . .
 S most, hogy virágot nyit, tápláló szent földét
 Bitang, lator kezek rángatják alá!

Szent magyar szabadság! Kuruc ősök álma,
 Hogy újra lelkesíts, itt van már az óra!
 Ránk nyomott bilincstől szabadultán írjuk
 Dicsőséges neved tépett lobogónkra!
 Jöjj, emeld magasra vértől piros zászlónk,
 Honmentő csatánkra szent lelkedet küldd el!
 Szent nevedért meghalt honvéd katonáid
 Támaszd új életre, harcba hívó kürttel!

Biztasd új csatára Petőfi szavával
 Árpád dicső népét! Ne legyen soha rab!
 Ne lépjen büntetlen apáink sírjára,
 Ne üljön felettünk tábort martalóc had!
 Biztasd szent csatára! Kossuth apánk álma:
 — Szabad Magyarország — szüllessen meg végre!
 Négy száz éve már, hogy szüntelenül várjuk,
 Ezer éve már, hogy vért adózunk érte!

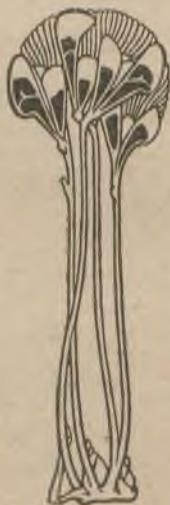
Szent magyar március! Nagy magyar időknek
 Dicsőséges fényű áldott pirkadatja

* A márc. 15-iki ünnepélyen szavalta Kovács Pál VIII. g. o. t.

Biztasd harcos néped honmentő csatára :
 Ne legyen a magyar szolgalelkek rabja !
 Legyen egy szent egység ! Királya magának !
 Nem kell koronás úr ! Korona az érdem ;
 Ez díszítsen minden dolgozó munkás főt,
 Más munkája árán senki ne henyéljen !

S ha így lesz ! . . . Esküszünk nem szánt oláh rabló
 A szent vértől terhes segesvári rónán !
 Esküszünk, hogy nem leng, — ha mind elveszünk is —,
 Cseh zászló Rákóczy városának tornyán !!
 Merre a Tiszának hömpölyög a habja,
 Esküszünk, hogy nem lesz soha rácok földje !
 Szent magyar Golgotánk nem lesz rablott préda :
 Damjanich nagy lelke őrködik fölötte !!
 Esküszünk ! Március, hogy magyarok leszünk,
 Esküszünk, hogy ha kell, elmegyünk mindnyájan,
 De idegen jött-ment nem szab soha törvényt,
 Amíg egy magyar él szent magyar hazánkban !!

Szendrey László.

Dr. Révész Kálmán.

A tisztességtévők táborával megjelentünk előtted s meghajtjuk zászlónkat Dr. Révész Kálmán!

Kevesen voltál hív, sokra bízattál!

Nagy viharok, szent forradalmak idején emelt paizsára a Te kálvinista néped, hogy az új alakulások útvesztőjén vezére légy, *„hogy megnyissad nekik szemeiket, hogy megforduljanak a sötétségből a világosságra és a Sátánnak hatalmából az Istenhez.“*

Nagy munka vár Rád!

Legyen a Te terhed könnyű és a Te igád gyönyörűsége!

Légy hűséges vezére a hadnak, amely a szeretet fegyverével küzd.

Légy gyámolítója a gyámoltalannak, vezérlő csillaga az utat keresőnek s az igazságra törekvőtől ne fordítsd el arcod!

Légy szerető édesatyánk nekünk, sárospataki diákságnak, akik szeretettel és nagy várakozással üdvözlünk Téged!

Nagy fa vagy Te, mi gyöngye csemeték!

Terjeszd ki hát oltalmad felettünk, ha viharok dúlnak s ha erőnket túlszárnyalón támad a zivatar, a Te szereteted fedezzen bennünket!

Ne feledkezz meg a mi édesanyánkról, az almamaterről, légy szerető főgondnoka, hogy új fényben, új csillagással ragyogjon fel már-már homályosuló napja.

Legyen áldott működésed!

Szendrey László.

Miért ?

Mennyi könny kipergett, mióta a rózsa
Négyszer virított el künt a temetőn . . .
Nem hullott azóta más, csak néma könny . . .

Mennyi drága vértől lett piros mezővé
Országhatárokon minden csöppnyi tér . . .
Kihullt ártatlanul annyi drága vér . . .

Cserfalevelekből mennyi homlok köré
Font föl a dicsőség hősi koszorút,
Jeltelen sírokra hervadt koszorút . . .

Mennyi összetört szív éjji sötétjére
Nem hasad új öröm nyíló hajnalon . . .
Mennyi gyógyíthatlan, omló fájdalom . . .

Amióta négyszer hullott el a rózsa,
Úgy megsokasult a könny, a gyász, a vér . . .
És senkise tudja : miér', hogy miér' !?

Dédes, 1918. nov.

László Sándor.

Üzenet.

Dr. Szabó Sándornak.

A mindég megértő és hálás sárospataki diákság üdvözlétét tolmácsolom Önnek, nekünk szerető és kedves bátyánk, Szabó Sándor!

A mindég megértő és hálás diákság üdvözlétét abból az alkalomból, hogy odaadó fáradozásának eredményeképpen kigyúltak a villanylámpák Sárospatak utcáin.

Mi tisztában vagyunk azzal, hogy nagy volt a munka s különös örömmel és büszkeséggel telünk el, ha arra gondolunk, hogy ezt a nagy munkát, amely kockázatos és hálátlan volt, főiskolánk egy tanára hajtotta végre.

Mi tudjuk, hogy milyen hatalmas tényező egy város fejlődésében a villanyvilágítás, mi tudjuk, hogy micsoda áldás nekünk, mécsesek és kőcgyertyák mellett nyomorgó diákoknak a villanylámpa.

Mi szeretjük a városunkat, mi szeretjük magunkat s e kettős szeretetünk most Ön felé fordul, aki mindkettőnk javára munkált, amikor a rég várt villanyvilágítást megvalósította.

Köszönjük, hogy kiragadott a sötétségből, köszönjük, hogy megajándékozott a világossággal.

Legyen ez a pár sor örök dokumentuma szegényes, de szívből jött hálánknak s fogadja olyan szívesen, mint amilyen szeretettel mi adtuk!

A sárospataki diákság nevében :

Szendrey László.

Vallomás.

Ha rámborúl a csendes alkonyat,
Sokszor látlak, hogy bejössz a szobámba,
— Halványan fénylik gyertyám sárga lángja —,
S látom mosolygó fehér arcodat . . .

Ilyenkor hiszem, hogy szerettelek,
Hogy sétálgattunk csendes, őszi kertben,
Szerelmes csókkal beszélve kettesben
S csókoltam fehér, kis, keskeny kezéd.

Hiszem, hogy űltünk zúgó hársak alján,
Hiszem, hogy csüngtünk csókkal egymás ajkán . . .

Pedig nem igaz! . . .
Mert szerelmünk álom volt csupán:
Én álmodtam egy május éjszakán . . .
. . . Sohsem volt igaz! . . .

Szendrey László.

A legáció története.

Irtá : Szabó Andor.

(2-ik folytatás.)

Hogy teljes legyen a kép, vessünk egy pillantást a debreceni kollegiumban ezidőtájt lejátszódott eseményekre is, amelyek élénk színekkel tükrözik vissza egyfelől az akkori diákság heves, makacs természetét, másfelől pedig a tanári kar s vezetőség tulhajtott szigorát, mely miként a téli fagy, csak nehezen enged.

1806-ot irtak, midőn a debreceni tanári kar egy határozatot hozott, melynek értelmében a kollégiumi köztanítók, publicus praeceptorok ezentúl csak húsvétkor mehetnek tetszésük szerinti helyre legációba, karácsonykor és pünköstkor pedig, hogy a reájuk bízott növendékek ne vakációzzanak tulhosszú ideig, pusztán a közelebb fekvő helyek közül választhatnak ünnepet. E célból meghatározott 17 olyan helyet, ahová pünköstkor s 14-et pedig, ahova karácsonykor mehetnek. Ezek a legjobb, legnagyobb jövedelmű legációk voltak, miután a praeceptorok a legöregebb, úgynevezett primarius diákok közül kerültek ki. Az ilyen módon részükre fenntartott ünnepek közül választottak aztán éveken keresztül.

Az 1812-ik év karácsonyi elekciója alkalmával történt, hogy poëseos praeceptor *Budai Jonathán*, aki még csak gregarius diák s nem primarius praeceptor volt, mindenképen *Nagykállót* akarta legációként elválasztani, amelyet pedig — köztanítói legáció lévén, — a szokásjog alapján *Nyárádi* nevű primarius diák igényelt magának. Budai azonban, az elekció vezetőjének minden rábeszélése dacára makacsul ragaszkodott elhatározásához s felindultán távozott el az ünnepválasztás helyéről, félbeszakítva az elekciót. Vélt sérelmét közölte társaival, akik ügyét magukévá téve elhatározták, hogy Kállót semmi szín alatt nem engedik primarius diák által elválasztatni. A nehéz helyzetben a contrascriba aképen intézkedett, hogy a fenntartott legációk közül minden köztanító számára biztosítva egy-egy legációt, a többi ünnepet sorrend szerint választás alá bocsátotta, aminek aztán az lett a vége, hogy köztanító — egy sem választott.

Az ügy a tanári kar elé került, amely aztán úgy ítél-

kezett, hogy Budait is, Nyárádit is eltiltotta Nagykállótól és ehelyett egy másik köztanító kapta. E határozat nagy visszatasztosztást szült a primariusok körében, amennyiben a tanári testület a szokásban levő gyakorlat mellözésével hozta meg végzését. A senior vezetése mellett tanácskozássra gyűltek össze s ezen elhatározták, hogy a tanári kar igazságtalan ítélete előtt nem hajolnak meg s az egy Tüdös József primarius kivételével írásban kötelezték magukat arra, hogy a tanári kar határozatát akceptálják. Erre az igazgató: *Tatai Sándor* megparancsolta a seniornak, hogy gyűjtse össze a diákokat s a legációkat a legatusok neveivel egyetemben confirmatio végett olvassa föl. A senior azonban megtagadta e parancs teljesítését, a contrascriba, a primariusok szintén az egy Tüdös József kivételével. A tanári kar megdöbbsent e nem várt ellenszegülés láttára s kemény hangon igyekezett a lázongókat engedelmességre bírni. Egyikük így szólt a seniorhoz: „Senior Uram! Úgy gondolkozzon, hogy a fejével játszik!” Azonban minden eredmény nélkül Erre tanári szék elé idéztettek a senior, contrascriba és a 10 primarius. Kihallgatásuk megtörténvén, ügyük a consistorium elé terjesztetett ítélethozatal végett.

Az 1812. dec. 16. d. u. és dec. 17. d. e. ülésező consistoriumnak tagjai a következők voltak: főt. sup. *Benedek Mihály*; főbíró tek. *Simonffy Sámuel*. Senatorok: *T. Margitai György*, *Kaszoni János*, *Vétsei Sámuel*. Predikátorok: *T. T. Diószegi Sámuel*, *Földvári József*. Professorok *T. T. Budai Esaiás*, *Sárvári Pál*, *Tatai Sándor*, *Varga István*. A consistorium radikálisan orvosolta a bajt: letette a seniort, contrascribát s a 10 primariust s helyettük rögtön újakat választatott. Az új senior Tüdös József, a társai állásfoglalását nem helyeslő primarius lett. A karácsonyi legációtól mindannyian megfosztattak, a még ezután nyerhető jótéteményekre nézve húszszal degradáltattak, egyet pedig közülük kicsaptak.¹

Amint az elmondottakból látható, a tanári kar drákói szigorral büntette az engedetlenkedő diákokat. Mit tehettek ezek egyebet, minthogy ügyük újból leendő tárgyalását kérjék alázatos folyamodványukban. Rendelkezésünkre áll

¹ L. a debreceni egyháztanács 1812. dec. 16-iki jegyzőkönyvének 294. s köv. lapjait.

az ügy egész lefolyását ismertető tanárkari jegyzőkönyv, amely az 1813. év jan. 6-iki ülésről vétetett föl s egész terjedelmében a következő:

„A megbüntetett és hivatalokból letett officialisok és juratus diákok, a Ven. Sup. Consistorium elébe folyamodván alázatos instantiáikkal: ott az ügyök felvételét. Helybehagyódott a ven. loc consist. sententiája, mindazáltal éretlenségeket tekintvén, a ven. sup. kegyelmes volt hozzájuk és hogy a fenytéknek is helye maradjon, így büntette a felyebbi gyűlésekben kinevezett [e. h. megnevezett] ifjakat:

— A kitétellett senior és contrascriba újra betevődnek hivatalukba. Egyik sem veszi a collegiumtól adódni szokott 100 forintot. N. S. (a senior) itt a debreceni ekkleziában sem publikálódik. M. (a contrascriba) ha senior lesz, mint-hogy debreceni fi és kívánja neki ez az ekkleziia adni a maga beneficiumát, publicáltatni fog a beneficiumra. A tractusok seniori egyiket sem fogják az ekkleziáknak ajánlani. Ny. I. vissza nem vevődik. (Ez volt a főbűnös!) A többiek juratusi hivatalokba visszaállítatnak s ha jól viselik magokat, annak idejében iskolai mesterséggel fognak consoláltatni. A grádusok lesz, az elkövetett excessusok után tétellett új hat juratusok után, a professorátusra bízván a ven. consist., hogy ezek között az ifjak között azokat, a kik érdemelni fogják, collegiumi hivatalokra is aplicálhassák. E szerint, a ven. sup. deputatioja előtt újra megesketedtek az egész ifjúság előtt a senior és contrascriba és a juratusok, minekutánna a nagytsz. gen. not. Diószegi Sámuel uram a főtszteletű superint. végzését. Ezekután —

A professoratus Tüdősnek és Döménynek intencionalis szolgálatajokért rendelte a senior 100 frtból álló fizetését. T.-nek megparancsolódott, hogy számadását végezze el. A giudiciale osk. protocollumba ezeknek az ifjaknak excessusát a sententiákkal együtt írja be. T. M.-t a biblioth. hivatalba visszatette. D. S.-t praesensnek meghagyta. P. A.-t dispensatori hivatalába visszatette. Mindnyájokat pedig atyai módon megfeddette és a szorgalmatos tanulásra s engedelmességre intette.“

E jellemző és a debreceni főiskolai ezidőtájt zavaros beléletére élénk világot vető történetből tehát azt a megnyugtató eredményt lehet megállapítani, hogy bár nehezen,

de mégis sikerült a kölcsönösen felmerült vitás kérdéseket bölcsen elintézni s az ellentéteket kiegyenlíteni. A kezdetben túlszigorú tanári kar és consistorium merev álláspontján azonnal diadalmaskodott az atyai szelidség és megbocsátás lelke, mihelyt az ifjúság, belátva hibáit s engedetlen voltát, megbánást tanusító érzületének bizonyosságát adta.

(Folyt. köv.)

Ne féljünk . . .

P. M.-nek.

Ne féljünk, Édes, a találkozástól,
Hisz' arra úgysem lesz idő . . .
Az a pár röpke pillanat
Olyan rövid — de békítő.

Ne féljünk, Édes, a találkozástól.
Akarja, hogy haját lássam.
Akarja, hogy arcom többet
Párnámba soha ne ássam.

Ne féljünk, Édes, a találkozástól —
Jó lesz az a piciny óra.
(. . . Lelkünk fájva összehozza
Egy-két meleg, anyás szóra.)

1918. nov. 29.

Szabó Gyula jh.

Néhány szó a legációhoz.

Néhány évvel ezelőtt jelent meg Közlönyünk hasábjain egy cikk, amely nagyon őszintén panaszolta el diákéveink legkellemesebb napjainak, a légátusi napoknak egy kellemetlen és kényszerdedt oldalát: a requirálást.

Akkoriban, — legalább én úgy tudom —, nem sok vizet zavart ez a cikk s most talán ismét haszontalan erőlködés lesz tőlem, hogy megpróbálom az illetékesek figyelmét a középkori diákélet e maradványára ráirányítani, de mégis felveszem a tollat, hiszen most a reformok nagy korát éljük és hátha . . .

Azt mondtam fentebb: a requirálás kellemetlen. Azt hiszem, ezt bővebben indokolnom sem kell. Kellemetlen úgy a requirendusra, mint a légátusra nézve. A requirendusra, — különösen falun —, mert ekkor, ünnep szombatján, rendesen nagy sütés főzés, meszelés, takarítás van. Nemcsak, hogy rend nincs, hanem a legnagyobb rendetlenség uralkodik mindenütt, mint már ez ilyenkor szokás. A gazda se nem meszel, se nem súrol, ergo nincs otthon. S ha már most jön a diák, bizony a sáros, meszes háziasszonynak kell fogadni. A diák zavarban van. „Jónapot kívánok,“ — „Isten áldja meg“: nem intézheti el a vizitet. Hát csak hebeg, meg pirosodik, hogy „hát bizony sok a dolog.“

Aztán azok a pátens átadások . . . azok a búcsuzásnál, a kézfogáskor kézbe nyomott, papírba csavart egy-két koronák!

S ezt átélni ünnepenként negyven ötvenszer!

De ez még a jobbik eset. Itt még szívesen látják az embert. De hát ahol hiába állunk az ajtóban, csak nem akar a „kerüljön beljebb légátus úr“ elhangzani. Vagy ahol „azt izeni a naccsága, hogy tesszen id'adni a cetlit, majd kihozom a pénzt.“ Bizony sok nyomorúságos és szégyenes epizódja van egy-egy legációnak, amiről nem szól a fáma! Dehát miért nem szól? Mért nem mondtuk, mért nem kiabáltuk már régen, hogy: nagyot fordult az idő odakünn s már nem áll a gazd'uram a kapuba egész nap, már nem lesi, hogy mikor jön a légátus?! Mért nem mondtuk, hogy a régi idők légátusfogadó kedves kuriáiból

már nagyon kevés van meg s a requirálás örömei nem egyebek a kis és nagy megszegyenülések s erkölcsi arcúlcsepások sorozatainál?! Nem akarok szólni a karácsonyi sárban, húsvéti latyakban házról-házra kolduskodó diákról, nem emlegetem térdig sáros ruháját, szerte mállott cipőit, nem szólok komikus harcáról, melyet szomorú házalása közben, az utcagyerekek általános érdeklődése mellett a kutyákkal vív, hiszen akiket érdekelni fog ez az írás, azok úgyis ismerik a requiráló diákot, csak azt akarom még megemlíteni, hogy a ma nagy s általános társadalmi átalakulása megkívánja, hogy mi is alkalmazkodjunk az idők rendjéhez. Hagyjuk el a régi, avúlt, mohos szagú szokásokat, amelyek kirínak az új idők szokásai között s szedjünk magunkra valami európaibb mázt!

Az illetékesek között bizonyára lesz olyan, aki magáévá teszi a mi panaszunkat s egy kis jóakarató körültekintés után meg is találja majd a kedvező megoldást. Mi szeretjük a legációt s hogy őszinték legyünk, az a kis „anyagi” is valami, de igen sokszor nagy áldozatot kíván s igen sokszor nagy árakat kell fizetnünk érte. Reformot kérünk! El kell törölni a requirálást s valami maibb, valami jobb szokás keretében kell megösmertetni a legátust a gyülekezettel. Le kell venni a 100—150 pátenses terhet a diák ember s az elkényszeredett izű „muszáj fogadni” vizit terheit a requirendus válláról!

Szendrey László.

Új tavasz.

I.

Tavasz van újra, madárdalos, édes,
Virágillatos, színpompás tavasz.
A levegőben lágy illatok szállnak
S ragyogó fényben tündöklük a nap

A kopasz fák már régen rügybe szöktek,
A vén utcák is újra hangosak
S az iskolakert sötét, árnyas mélye
Páros sétákra újra csalogat.

Visszatértek már a tavaszi álmok . . .
A nóták újra lágyak, olvadók
S szép holdas estén sétáló párok közt.
Halk suttogássá halkúlnak a szók . . .

Én nem tudok a tavasznak örülni,
Madárdal, illat, napfény nem hevít . . .
Valami fáj a lelkem érző mélyén,
Mert nem találok sehol valakit . . .

Szendrey László.

Levél.

Professor Úr!

Tudomásom van arról, hogy Ön folyó hó 6-án némi-némű megbotránkozással vette tudomásul, hogy én előadá-sán, melyet nevezett nap reggeli óráiban 8—9 ig tartott, nem voltam jelen. Tudomásom van erről s talán más kö-rülmények között megjegyzés és mentegetődzés nélkül térnék napirendre jogos megbotránkozása felett, azonban most, tekintve a Kar órára járásra szigorúan kötelező ukázat s a magam mulasztás nélküli folytatlan múltját, nem mulaszt-hatom el, hogy mulasztásom igazolására fel ne említsem ama rendkívüli körülményt, mely absentiám elkövetésére oly megmásíthatatlan végzetességgel kényszerített.

Nem akarok bőbeszédű lenni, azért egyenesen a tárgyra térek. s bár discrétióm tiltja, hogy a történetem hitelessé-gét kétségtelenül igazoló neveket felemlítsem, mindazon-által kérem a Professor Urat, hogy mulasztásom alább fel-sorolandó mentő körülményeit, mint pozitív tényeket elfo-gadni méltóztassék! Megjegyzendő az eset publikálására az bátorít, hogy a dolog annyira titok maradt, hogy senki sem képes, — rajtam kívül, — hőseiről bővebb felvilágo-sítást adni.

Ezek után legyen szabad történetemet, bár — legna-gyobb sajnálatomra, — nevek nélkül, de a legteljesebb történeti hísséggel előadnom.

Amint, azt hiszem, méltóztatik tudni az öreg iskola balszárnyán lakom. Szobám földszintes és ablakom a fő utcára néz. E hó 5 én egyedül voltam odahaza. Épen az „Ifjúsági Közlöny“ összeállítását fejeztem be s a végzett munka után jóleső nyugalommal dőltem hátra székembe, hogy átgondoljam nem hiányzik-e valami?

Nem hiányzott! A novellám ugyan, mely e levelem helyét lett volna hivatva elfoglalni a lapban, még nem volt készen, de már pennában volt. A kidolgozás felől gondol-koztam s képzeletemben megjelent előttem főhősöm Bőty Szilveszter legendás alakja, aki a neki keseredett diákot képviseli akadémiánkon. Majd Bódogh Jancsi surrant be hozzám s nevetve újságolta, hogy Szilveszter alighanem

szerelmes, mert éjfelen, éjfeletten sokszor nyílik a Darabonti gárda nagy vaskapuja s a nyitott ajtón mindég Jónás Jancsi, a zempléniek babonás hírű cigány-prímása surran be. Majd ismét mások és többen jöttek, akik hallották a Szilveszter ablaka mögött síró hegedűhangot s látták, mikor Szilveszter Jónás Jancsira borúlva harsogta mély borúval: „Ha te úgy szeretnél, ahogy én szeretlek...” Mondom, Professor Úr, ezeken járt az elmém, mikor a kálvinisták ódon tornyán megkondult az óra s egymásután néhez kongással 128 t vert. Felriadtam s talán hangos mosolyra fakadok a túlbuzgó kronométeren, mely fényesen elverte a kettőt, de a visszhangos folyosón apró léptek nesze kélt s ódon tölgyfa ajtómon gyöngye kopogtatás hallatszott.

— Tessék!

Az ajtó megnyílt s előttem állott városunk egyik szép asszonya.

Meglepődve pattantam fel.

— Nagyságos asszony!?

Fejemet a gondolatok örült tömege rohanta meg s nem tudtam mire vélni a késői látogatást. Meglepetésemben helyel sem kínáltam meg, csak néztem meredten. Az asszonyka arcán ijedt sápadtság ült s harmatos szép szája halk sóhajjal hasadt szólásra:

— Uram! Az emberi gonoszság kergetett Önhöz. Látom meglepődött s kérem térjen magához, mert segítségére lesz szükségem.

— Parancsoljon nagyságos asszonyom!

Leült. Én egy cigarettre gyújtva, állva maradtam vele szemben. Arca fehér volt, mint a hóharmat.

— Látogatóban voltam férjemmel s ezelőtt egy félórával indultunk haza. Az utcákon senki sem volt. Élénk beszélgetés között haladtunk, mikor az egyik kapu alól hirtelen két alak ugrott elő s míg az egyik rám rohant, a másik hatalmas bunkó csapással férjemet ütötte le. Férjem összeroskadt s dőlteben görcsösen összeszoruló ujjai támadóm nyakát kapták el, akitől így megszabadulva futásnak eredtem. A városban már senki sincs ébren, egyedül Ön-nél láttam világot. Az Istenre kérem, — összekulcsolta kis kezét, — legyen segítségemre férjem megmentésében.

— Parancsoljon velem. Készséggel állok rendelkezé-

sére. Induljunk azonnal s amit még az elmondottakon kívül el tud mondani, útközben legyen kegyes közölni.

Sietve kapkodtam fel kabátom, kalapom s Browningom megfelelő előkészítése után kiléptünk az utcára. Tekintettel az izgalmaikkal járó kimerültségre, felajánlottam karomat, amit azonban nem fogadott el. Gyors léptekkel indultunk a merénylet színhelye felé, állandóan lövésre készen tartva fegyveremet. A Hustác egy előttem ismeretlen táján jártunk már, amikor vezetőm megszólalt:

— Itt vagyunk!

Az utca itt éles szegletben törik s a sarkon történt a merénylet. Vak sötét ülte meg a várost s így kézi villanylámpámat kellett elővennem, hogy valamit lássak. Élő, vagy holt ember sehol sem volt. Mindössze egy zvikker széthúllt üvegdarabjai és egy betaposott férfi kalap hevert a földön. Megdöbbenéssel konstatáltuk, hogy a férfit elhurcolták. Az asszonyka csendesen zokogott, előttem pedig egy óriási kérdőjelként ugrált az éjszaka még hátralévő titka.

— Nincs más hátra nagyságos asszonyom, mint megtalálni a rablók rejtekét. Mert még most van erre lehetőségünk, de reggelre eltűnik minden nyom s akkor hiába minden csendőrség és nyomozás.

Meggyújtottam tehát újra lámpámat s a nyomozáshoz fogtunk. Közben szoros kapcsolatban emlegettem a polgárőrséget a pokollal. Nem azért, mintha kellemetlen lett volna rám nézve a dolog, mert hisz szép asszonynak szolgálni, — ismeri Professor Ur, gáláns hajlamaimat, — mindenkor szerettem, hanem, hogy némiképpen enyhítsem a kutatással járó izgalmakat. Csendesen és megfontolva haladtunk a vérnyomok után, amikor egyszerre gyors léptek nesze ütötte meg füleinket. Mint villám ugrottunk egy kapu alá s csendben meglapúlva vártuk a közeledőt.

Egy magas, elegáns úr jött.

Társnőm ijedt remegéssel simúlt hozzám, azonban mikor az úr közelebb jött, mielőtt megakadályozhattam volna, kiugrott mellőlem s nyakába borúlt.

— Lajos!! . . . Hát nem ölték meg?

Én is kiléptem a homályból.

Az úr visszahőkölt.

— Mit? Te? Megöllek, kígyó, megöllek!

— Lajos, mi van veled?

— Velem mi van? Veled ki van? Erre felelj! Mit keresel te az utcán éjnek idején? . . . Felelj!! . . . Ki ez az úr?

Közelebb léptem s megmondtam nevem.

— Önhöz most semmi közöm! — rivallt rám. — Majd holnap számolunk!

— De uram, — csattantam fel erélyesen, — nekem sem volt semmi közöm Önhöz, mégis a legelső hívó szóra elindultam, hogy megmentsem Önt a halál torkából!

— Halál torkából? . . . Örült Ön??

— Igen, a halál torkából! Hiszen leütötték Önt! S ha segítségére nem hív felesége és én telebaráti szeretetemre nem hallgatva el nem jövök, már régen halott Ön!

— Ah! Micsoda alávaló mese! Szobámban ülök, szomjazom, a feleségem kimegy vízért s többet nem jön vissza. Utána jövök keresni. Utcán találom meg egy aszfalt betyárral s akkor nekem állnak egy mesével, hogy engem leütöttek. Leütlek én téged, nyomorúlt betyár, asszony bolondító!

— Uram, Ön sérteget! . . . Asszonyom világosítsa fel ezt az urat!

— Mi közöm Önhöz! Ön megtámad egy védtelen nőt s akkor még én védjem?

— Én támadtam meg? . . . Hiszen Ön jött hozzám!

— Urramm!!! a feleségem szent, azt ne merje rágalmazni senki utca betyár!

Ütésre emeltem botomat, azonban az úr pisztolyt szegzett mellemnek, célzott s én kábultan estem le a — székről . . .

Felébredtem.

De már akkor késő volt. Odakünn kacagón ragyogott a tavaszi délelőtt s az iskola tornyán épen kilenc órát harangozott a pacal. Az asztalomon kormosan füstölgött a lámpa s én fájó szívvel konstatáltam, Professor Ur, hogy, 9 óra lévén, az Ön 8-kor kezdődő előadásáról már lekéstem.

Kérem tekintetbe venni amaz éjszakám szenvedését, fájó derekam s összetört hátam kétségét, mely a székben való alvás keserű nyomaként maradt hátra s ezen alapon kérem mulasztásom igazolását.

Teljes tisztelettel:

Szendrey László.

Új tavasz.

II.

Hosszú hideg után szép tavaszi napok,
Virágnitogató, szelid verőfénnyel.
Bársonyló pázsitján füves, zöld mezőknek
Szűz fehér virágok kis tüzei égnek.

Sűrű lombú fák közt csicsergő madárdal
— Vig madár seregek szép szavú zenéje. —
Csodaszép szerenád ébren álmodáshoz,
Messze tünt bús napok vidám temetése.

Illat... fény... kacagás. Csodás szép tavasz van.
Minden megváltozott alig pár nap óta,
Csak az én lelkemben lett sötét, hideg tél...
Mióta elmentél, csak sirok azóta!

Szendrey László.

Az új világ küszöbén.

Az emlékeiben is oly sötét világháborús annak el nem maradható, sőt éppen általa kierőszakolt folyamánya, a forradalom, mely Kelet felől jövet az egész Nyugatot végigseperni hivatva van, nagy határkövet jelent az emberi társadalom fejlődésében.

Az új korszak, az új világ, melybe most szükség szerint hol durva ököllel, hol kiszámított megfontoltsággal lesz az út egyengetve, a miénk lesz. a Ma fiatalságáé.

Apáinktól anyáinktól nem várhatjuk, hogy tisztos kórházban még egyszer újjászülessenek, nekik elég s tőlük az is nagyon szép, őket azért is örök hála illeti meg, hogy végig szenvedik velünk az átmeneti állapot ezernyi bizonytalanságait, hogy szabad folyást engednek a természetes fejlődés által szükségképpen felszínre került s érvényesülni akaró eszmeáramlatoknak.

Ne csodáljuk tehát, ha őket nem hevíti a lelkesedés lángja, ha ők — miután már többé-kevésbé kifáradtak — nem vesznek részt a nagy életenergiát igénylő eszmeharcban, hajoljunk meg koruk s betöltött hivatásuk magasztossága előtt, emeljünk kalapot nekik, hisz ők a mi boldogabb jövőnk legönzетlenebb mátyrjai.

Mi pedig még ma, ebben a pillanatban értsük meg helyzetünket, nehogy késő legyen.

Nekünk nem szabad a vihartól megijedni, mi a csapkodó villámok elől nem bujkálhatunk, mi nem leshetjük tétlenül a remélhető derengést, hanem teljes erőnkkel készülni kell rá.

Ha a militarizmus, klerikalizmus és kapitalizmus ellen folyó ádáz küzdelemben, melynek legkritikusabb mozzanatai csak ezután fognak elkövetkezni, nem is vehetünk mindannyian aktív részt, az események menetét testtel s lélekkel, feszült figyelemmel kell nyomon követni, ha nem akarjuk megtagadni büszkén hangoztatott öntudatos mivoltunkat.

Egyáltalában éberén kell ügyelnünk minden jelenségre s le kell vonnunk azok konsekvenciáit.

A régi világ romjain egy új világ készül megteremni. Államformák változnak máról-holnapra, rendszerek tűnnek el, olyanok, melyek céltudatosan ámitó nevelés mellett, az

emberek eddig legszentebbnek vélt meggyőződése szerint a legjobbak s legtökéletesebbek voltak s ma a természetes gondolkozás éppen az ellenkező megvilágításba állítja őket.

A gondolat-, sajtó-, gyülekezés-szabadság régóta áhított eszméi megvalósultak.

Az ember nagy léptekkel közeledik a neki természeti jogon járó emberi mivoltának érvényesüléséhez, elismeréséhez.

A szabaddá lett gondolat kezd tisztán látni, fokozatosan kiszabadítja magát a belé erőszakolt, botor előítéletekből s megtanul befolyástalanul bírálni.

A munka kezd kiemelkedni abból a méltatlan sorsból, melybe taszítva lett s egyre élesebben ragyogja be a megbecsülés fénye.

Az egyéniség értékelése más szempontok szerint kezd kialakulni. Nem a rang, a külső, a születés, a protekciós szín stb. az alap, hanem a képesség, a szorgalom, a munha s ezeknek a köz érdekében való kifejtése, érvényesítése.

A népjólétet célul kitűző társadalmi berendezkedés, melynek ma — kétségkívül igen mostoha viszonyok közt — még csak az előfeltételei öltenek formát, a legszentebb emberi ideálok megvalósulását jelenti, melyeknek vezéreszméje az igazság és a méltányosság.

A nemzeti eszme új tartalmat kapott a függetlenség és önállóság bekövetkezése s a még ezt megelőző, az egymással mesterségesen összeveszített, bár alapjában egymásra utalt népek származás eredményű összetűzése után.

Bár ma még óriási szélsőségeket is találunk, — nagy átalakulás e nélkül nem volt sohasem — mégis érezzük, hogy kezd az emberiség feleszmélni, kezdi önmagát s együvé tartozását felismerni.

Ilyeneket s ezer ehhez hasonló jelenségeket látva az új világ küszöbén, nem nehéz megállapítani teendőnket, az ifjúság teendőjét.

Ha méltók akarunk lenni a nagy időkhez, akkor neveljük magunkat azok szellemében. Új, egészséges és milliók által igazságosnak nevezett társadalmi élet részesei leszünk, tehát ennek megfelelő kultúrát kell elsajátítanunk.

Ez a kultúra nem alapulhat többé kizárólagosan a minden társadalmi baj és osztályellentét szülőokát képező

egoizmuson, hanem az emberszeretetből, az altruizmus önzetlen eszméjéből kell főleg táplálkozni.

Önmagunk jelentőségének kellő értékelése, akaratunk megfelelő irányítása, a közérdekben a sajátunkénak felismerése, minden ember boldogságra és megelégedésre való jogosultságának respektálása s a születéssel belénk oltott emberszeretet azok a tényezők, melyeknek bennünk ébren kell lenniök, ha harmonizálni akarunk az új világ eszméivel.

Neveljünk ilyen gondolkozást magunkban, ápoljuk ezen érzelmeinket, mert, ha ez sikerül — és én kezeskedem érte, hogy jóakarattal sikerülni fog is — akkor tartalmat nyer a sokak által kevésre becsült élet s mindenki osztani fogja a nagy Madách gondolatát:

„Óh élni, élni mily szép s mily jó!“

Spatak, 1919. márc. 10.

ifj. Kussbach Ferenc
joghallgató.

Diákhaltak.

Dósa Gyula, — Fekésházy József.

Egymásután kettő a bimbózó lelkekből. Tobzódásában már egészen gyenge plánták közzé vágott a nagy kaszás, hogy félelmetességét a legrettentőbben szemléltesse. Valóban. Nincs megrázóbb egy-egy diákravatalnál, nincs többet-mondóbb. Megrázó, mert szép remények, biztató álmok, boldog vágyakozások lesznek benne semmivé s beszél nekünk ki-aludt gerjedező tűzről, mulandóságról, megcsalt ígéretekről. Olyan az, mint a csalfa képzelődés után való kérlelhetetlen kiábrándulás, mely a kinzó valóság tudatára ébreszt bennünket. Lehulltak ők némán, erőtlennül. Az ifjú Timotheus ajakán még ott csengett az íge, mikor végsőt lobbant kialvó világa, a másik még erre se ért rá. Meghidegültek a forró szeretet ölelő karjai között is, mint körülöttük az egész természet. És aztán kiterítették őket egymásután vig ugrándozások színhelyén: a vén iskola falai között. Ugy feküdtek ott, mint egy elragadott, bezárt dalos madár, akiktől megirigyelte a Halál életük szépségét s azt hitte, hogy ezután őt, a fekete birodalom fejét fogják gyönyörködtetni. Pedig csalódott, mert neki csak azt adták magukból, ami tulajdon képen nem tartozott az ő örök lényükhöz, de lelkük felszállt teremtfőjükhöz, szép emlékü pedig közöttünk él tovább. Szomorúan, fájdalmasan kongott a gyászharang, mintha csak kiakarta volna fejezni a távollevő hőn szerető és hőn szeretett társak fájdalmát is, mikor utolsó földi útjukon indultak. A távolból innen is, onnan is azt hozta a szellő, hogy a szétriadt pályatársak nekik sírták el a szomorú panaszukat s ha testileg nem is lehetnek ott, de lélekben még egy utolsó istenhozzádra nyújtják kezüket a rideg sír előtt. S leszálltak az öreg anyaföldre, úgy ahogy jöttek: tisztán, fiatalon, kifejeletlenül. Élet, nyerd vissza hatalmadat a halál felett, mert ime két hasadó hajnalod ideje előtt sötét éjbe borúlt! Csak az örökélet hite és kedves barátaink jó emlékezete hidalja át ez ijesztő sötétséget. Mint tavaszi szellő járja át ez egész valónkat s érezzen életet még a halálban is.

Nyugodjatok Barátaink. Egykor találkozunk!

TARKASÁGOK.

Kommentár.

Jégpályán veresül a burgonya-orra Dönöknek,
S orra előtt tátong nagy vigyorogva a lék:
És a bolond futkos s száguld nagy lódulatokkal
S elnyeli ormányát nagy hahotával a jég.

A zsebretezt emlék.

Mottó: „Dalaim, mik ilyenkor dallanak,
Haskorgási az éhes hasamnak.”

Disznótoros, jó vacsorát
Kaptam múltkor ná'atok,
Olyan étkek, mint ott voltak
Elvakítnák a vakot!

Óh milyen jó hurka, kolbász
Füstölgött az asztalon!
... Rágondolok, — megkövetem —,
A szám most is megnyalom!

S óh mi szép volt, amin ültél,
Az az antik, rossz diván:
Te s az étkek, mind olyanok,
Mit száj és szem megkíván!

... De elmúlt az édes óra ...
Róla egy emlék zenél,
— S óh! csak ezen rágódom most —:
Egy darab — száraz kenyér ...

Dönök.

A Rózsám !

Van nékem egy ideálom, fehér arcú szőke lány,
Olyan szép, hogy nincsen párja Abauj száz határán !
Kedves, finom, művelt, nyájas. Ugy hi' engem : Lacika
S igen okos, mert Pesten az egyetemen medica.

Most, hogy a falumba jártam, felvettem a zsaketom,
Megpucoltam a cipőm s kikeféltem a kalapom.
Új nyakkendőt kötöttem fel, mancssettát is mást tettem
S fél őt tájon a rózsámhoz vizitelni elmentem.

Öt óra tájt, hogy a mama kiment forralni tejet,
Szegény szívem iszonyatos ugrándozásba kezdett.
Ugrált-bugrált, dibbent-dobbant. Kacagott a medica,
Hogy aszongya : mi a baja ? Mért pirúlt el Lacika ?

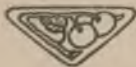
És szóltam én : Kisasszonyom ! megbocsát, de nem lehet
A virágnak megtiltani s megfékezni szívemet.
Néha úgy fáj, úgy reszket, hogy kimondani sem tudom,
Különösen, hogy ha innen Patak felé utazom.

És szólott ő : A baj nem nagy. Biztos rázza a vonat
S gyenge a szív ; ne utazzon s ne szivarozzon sokat.

Ezzel felállt, mert a mama már behozta a tejet,
Mondjam-e, hogy zavaromba megettem nyolc kenyeret ?

Tekintetes Szerkesztőség ! írja meg egy levelen,
Hogy mondjam meg, hogy a szívem azért fáj, mert
|szeretem ?

Szt.

EGYLETI ÉLET.

Az Erdélyi Önképző Kör november, február és március hónapokban csak négy ülést tarthatott a közbejött világrengető átalakulások és egyéb akadályok miatt. A négy ülés kiemelkedőbb pontjai voltak és dicséretes érdemfokban részesültek: Kovács Pál VIII. g. o. t. szavalata, Zombory László VIII. g. o. t. bírálata és Horváth Ödön VIII. g. o. t. rajza és bírálata. A kör ünnepi ülés keretében ünnepelte meg márc. 15-ét is, melyen Zombory László ifj. elnök ünnepi beszédet, Horváth Ödön felolvasást tartott és Kovács Pál szavalt. A kör nyolc pályázatot tűzött ki a következőkben: humoreszk, eredeti vers, műfordítás, novella, magyar irodalmi, matematikai, fizikai és történelmi pályatételt. Az eddig lejárt pályatételek eredményéről a következő számunkban számolunk be.

A Hittanhallgatók Egyesülete ez év folyamán öt közgyűlést tartott minden egyes esetben változatos műsorral. Szerepeltek: Kájel Mihály, Cseh István, Illyés Bertalan, Molnár Béla felolvasással, Cseh István imádsággal, Molnár Pál szavallattal. A szereplők mindannyian jegyzőkönyvki köszönetben részesültek. A budapesti theológiának az országos theológus kongresszus tárgyában megküldött átiratát márc. 12-én tárgyalta az egylet. Több felszólalás után egyhangulag elhatározta, hogy a konferencián részt vesz. még pedig nem mint új alakulási helyi szövetség, hanem mint évtizedek óta fennálló theológus egylet. Ebben a formá-

ban küldi ki képviselőit is. Az országos ref. theológus konferencián, mely márc. 24—25—26-án Budapesten tartatik, hárman fogják képviselni egyletünket, u. m. Illyés Bertalan IV. é. hh., theológus elnök, Kájel Mihály IV. é. hh., titkár és Szendrey László II. é. hh. A konferencia tárgysorozatából a „Theológiai önévelés“ c. jutott nekünk osztályrészüil. Egyletünk előadója Szendrey László lesz. A konferencia lefolyásáról lapunk legközelebbi számában bővebb tudósítást közlünk.

Az Ifjúsági Egylet febr. 27-én tartott közgyűlésén határozott március 15-ének a megünneplése fellett. A határozat szerint d. e. $\frac{1}{2}$ 9 kor ünnepi ifj. istenitisztelet tartatik a városi templomban s d. u. $\frac{1}{2}$ 3 kor *hazafias népszabadság ünnepély* a tápintézet helyiségében. Az ünnepi szónokul t. Rohoska József theol. tanárt kérte fel az egylet. A hagyományos óda pályázatra (díj 50 kor.) egy pályamű érkezett, mely a díjra érdemesnek találtatott. Szerzője Szendrey László II. é. hh. Az ünnepély lefolyásáról lapunk más helyén számolunk be.

A hosszú szünetelés után most újra megkezdte munkáját az ifj. **Zeneegylet** Tanárelnöke H. Bathó János főiskolai ének- és zenetanár, ifj. elnöke: Pásztor Zoltán jh., pénztárnoka: Kovács Pál VII. g. o. t., jegyzője: Jakabfalvy Géza VII. g. o. t. Reményteljes várakozással nézünk működése elé.

Főiskolánk másik halott egylete a **Jogász egylet** most vajúdik.

H I R E K.

Mivel főiskolánkban december, januárban a tanítás szünetelt s ifjúságunk nem tartózkodott Patakon, lapunk december—januári számát nem adtuk ki.

Tudomásunkra jutott, hogy lapunk 1—3. számát különösen felvidéki előfizetőink nem kapták meg. Kérjük, tudassák címüket kiadóhivatalunkkal, amely a hiányzó számot azonnal küldi.

Felkérjük azokat, akik előfizetésüket még nem küldték be, hogy minél előbb juttassák el kiadóhivatalunkhoz.

Helybeli előfizetőinkhez e hét folyamán el fogjuk küldeni megbízottunkat az előfizetések beszedése végett. Tisztelettel kérjük a t. közönséget lapunk pártolására.

Ady Endre a ma legnagyobb poétája, a jövő költője meghalt. Megvetett és kitagadott volt, a kigúnyoltak és kikacagottak sorsát viselte kemény, meg nem lágyuló férfias daccal. Nagy magyar sors megátkozottja volt, mint Csokonai, meg nem értett, de félre értett költő. Bús, könnyes és halál várásos, poétás élel után jött el érte „a nagy halál, a szent halál” és akkor ragadta el, amikor talán legpanaszosabban zendült volna meg lelkében a reményeket és álmokat sirató, borús, nekikeseredett magyar bánat. Költő volt, muzsikás magyarságú magyar költő. Azok a kevesek, akik őt szerették, meg fogják őrizni emlékét addig, míg a jövőendő elismerése kalapot emel költészete előtt. A nemzet halottja ő! Emléke legyen á'dott!

Kollonay Jánosné

született Pásztor

Erzsébet. Alig, hogy felvette az új nevet, már itt is hagyta. Halálos ágyán esküdött örök hűséget a szeretett ifjúnak, hogy legalább azzal a tudattal szálljon át az örökévalóságba : nem szenvedtem érte hiába, enyém lett. Átszállt könnyedén és mégis nehezen, szelíden és mégis megdöbbenően. Hosszú samaritánusi munka után megbárátkozott önfeláldozó lelke a halállal, de azért úgy vágyott volna még élni annak oldalán, akit oly hosszú várakozás után visszanyerhetett. Nem lehetett. Február 6-án életének 24 évében, házasságának 10. napján megszűnt dobogni a nemes szív s elröptült oda, hol édes atya ölelő karjai várnak reá Pihenjen csendesen a boldogok hazájában! A gyászoló ifjú férj, édes anyja és testvérei fájdalomában őszinte szívvel osztozunk.

Diákhaltaink.

November hó

12 én temettük Bakóczi Ernő I. osztályú növendéket. Elbúcsuzott a jó kis diák örökre tőlünk. — A spanyol betegség is elragadott két ifjút körünkéből. Dózsa Gyula, II. é. h. h.-t dec. 11-én temette el Nagy Béla theol. tanár, december 15-én pedig Fekésházy József, VII o. tanuló koporsója felett mondott gyászbeszédet Kósa Szabó Pál szenior. Nyugalmuk legyen csendes!

Hőseink.

A zord halál a háború utolsó napjaiban három volt főiskolai hallgatót ragadott el. Németh Béla, 5. gy. e.-beli hadnagy az utolsó

franciaországi harcokban esett el. Galvács Imre, 60. gy. e.-beli hadnagyot Átányon helyezték örök nyugalomra, január 10-én, Tóth Tibor, 34. gy. e. bel hadnagy pedig Budapesten adta vissza lelkét az Úrnak, jan. 21-én s ott is temették el. Mindketten a harctéren szerzett betegségeikben hunytak el. Áldott legyen emlékü!

Révész Kálmán, kassai esperes választatott meg Dr. Tüdös István helyére püspöknek, 296 contra 56 szavazattal. Az új püspököt dec. 19-én iktatták be ünnepélyesen Miskolcon. Működésén legyen az Isten áldása!

Javító érettségi volt december 11-én a gimnáziumban. Öten javítottak sikerrel.

Lelelkésképesítő vizsgák. Czínke István h. püspök és Buza László akadémiai igazgató elnöklete alatt dec. 16—17-én lelelkésképesítő vizsgák voltak. Első vizsgát ketten tettek, az egyik, Györke István jelesen, a másik egyszerűen. Második vizsgát négyen tettek sikeresen.

A sárospataki főgimnázium választánarává a dec. 19-ki egyházkerületi gyűlés Bódi Dénes, kún-szentmiklósi tanárt választotta meg, aki helyét szeptemberben fogja elfoglalni.

„Legújabb Bathó nóták” címen jelent meg H. Bathó János főisk. ének- és zenetanárnak négy nótája („Elmúlt az én szerelmem is...”, „Fúj a szél...”, „Lengyelország határszélén”, — szöveg Dr. Gulyás József gimn. tanártól — és „Odalent a szerb határon”, — szöveg László Sándor dédesi ref. paptól.) Mind a négy nóta magán viseli az illustris szerző jellegzetes egyéni bélyegét, mely

olyan kedves és intim sajátosságot kölcsönöz a finom, halk muzsikájú szövegeknek. A füzet szerzőnél és a főisk. könyvkereskedésben kapható 4 koronáért Legmelegebben ajánljuk a közönségnek.

Febr. 24-én kísérté utolsó útjára az öreg Kórus özv. Koch Lajosné, a tápintézet régi hű alkalmazottját, a diákságtól általánosan ismert kedves „Koch nénit”. Egy végzetes és sötét pillanatban önkezeléssel vetett véget életének. Bocsáson meg néki a jó Isten, adjon néki csendes pihenőt!

Febr. 8-án végre kigyúltak a villanylámpák Sárospatak főutcáján. Ragyogó derűs fény sugározta be az ódon házakat, amelyek mintha megfiatalodtak volna, olyan hamiskás ragyogással csillogtatták ablakszemeiket. Örtülő s nevetgélő embercsoportok nézgették a ragyogó körtéket s az almamater előtt csoportot vert egy csapat lelkes diák... tüntessünk — tüntessünk. Lelkesen és hálás megemlékezésekkel tárgyalták Patak fejlődése eme megnyilvánulásának és hathatós tényezőjének a megvalósultát. A tüntetés programja már kész volt az alkalmi szónok már javában meditált a dikció felett, mikor beütközött az első rövid zárlat s a királyságra emlékeztető sötétség lelohasztotta a tüntető kedvet, szétkergetve a diákságot. A lelkünkben azért tüntettünk, nem egyének, nem emberek, hanem a *világosság* mellett. Mert mi szeretjük a világosságot...

A karácsonyi vakáció a f. isk. évben szokatlanul korán kezdődött: nov. 30-án. Az ifjúság körében járványosan fellépett spanyol láz készítette az iskola előljáróságát,

hogy két héttel hamarabb adja ki a karácsonyi szünetet. A decemberi és januári esőzések miatt még meg is kellett hosszabbítani, az ifjúság öröme, az amúgy is hosszú nyúlt szünnapokat. T. i. olyan sár volt a határban, hogy az iskola nem tudott hozzáférközni az erdejéhez s így fa nélkül maradvá, fűtetlen termekben nem lehetett megkezdeni az előadásokat. De végre segítségül jött az idő, egy kis fagygal s így a tanítások úgy az akadémián, mint a gimnáziumban jan. 27-én megkezdődhettek.

A félév febr. 28—márc 2-án volt főiskolánkban. Tekintettel a két hónapos karácsonyi szünettel elvesztett tanítási napokra, a rendes félévet kitolta az igazgatóság egy hónappal. A gimnáziumban 93 tanítási nap volt az első félév alatt.

A diák segélyegylet szerény tökéje megértő és lelkes emberek adományával ismét gyarapodott egy pár koronával. Kozma Sándor, végzett theologusunk 100, Kovács Bertalan végzett h. h. pedig 6 koronával szaporították az egylet alapját. Midőn köszönetet mondunk e két életbe szakadt diákunknak minden beszédnél szebben szóló szeretetért, el nem mulaszthatjuk, hogy a pataki diákokat mindig szeretettel fogadó nagy közönségünk figyelmét fel ne hívjuk ennek az igazán nemes célú egyletnek a támogatására. Mi magunk is ambícióval munkáljuk az egylet javát, tavaly Putnokon táncmulatságot is rendeztünk tőkénk gyarapítására, azonban valami érthetetlen nemtörődömség miatt még mindég nem vagyunk abban a helyzetben, hogy

munkával megérdemelt pénzünket saját céljainkra felhasználhassuk. Nem tudjuk kit vádoljunk nemtörődömséggel s ha talán sértve érezné magát, úgy bocsánatot kérünk, azonban anélkül, hogy bizalmatlanságot nyilvánítanánk vele szemben — ami távol legyen tőlünk, — ajánljuk becses figyelmébe, hogy igyekezzen bennünket abba a kellemes helyzetbe juttatni, hogy címünknek megfelelően valóban diák segélyegylet lehessünk.

Március 15. Eljött a nagy nap, eljött ismét. Eljött zúgó lelki-viharban. forradalmi széllel, a maga igazi mivoltában Eljött ismét, hogy végre betetőzze, diadalra juttassa nagy, világ és nemzetátalakító programját: a szabadság, az egyenlőség és testvériség eszméit. Eljött, hogy a régi világ helyébe új világot, a régi rend helyébe új rendet teremtsen csodálatos varázshatalma által. Ugy talált bennünket, mint még soha eddig: szabad, független. demokratikus köztársaságban, hol a munka a kenyéradó, az érték-mérő, az érdemszerző, hol nincs úr és szolga, hanem mindannyian egyek vagyunk a testvériségben és szabadságban. Nemzeti öntudatunk mellett keblünkre öleljük minden becsületes, tiszta munkástársunkat, hogy ez a nap ne csak nemzetünknek, hanem minden népnek, az egész emberiségnek szabadságünnepe legyen; Üdvözlégy magyar szabadság, üdvözlégy világszabadság áldott pirkadatja!

E szent érzésektől eltelve ülte meg a főiskola ifjúsága március 15-ét. Dél előtt fél 9 órakor a vároosi ref. templomba vonult, hol Kósa Szabó Pál főiskolai szénior alkalmi imát mondott. Délután fél

3 órakor a tápintézet helyiségében hazafias népszabadság ünnepélyt tartott igen szép számú közönség jelenlétében. Az ünnepély nyitánya gyanánt a főiskolai zenekar játszotta el szép sikerrel a Kossuth-indulót, melynél Bathó Lencsike úrleány is szíves volt közreműködni. Utána a Főisk. Énekkar a Mihó Ernő által megzenésített „Magyarok imájá“-val emelte fel a hallgatóság lelkét az ünnepi érzés magaslatára. Majd Rohoska József theol. tanár hatalmas beszédben fejtette ki e nap eszméinek a jelenkor viszonyai között való jelentőségét, első sorban szociális vonatkozásait. „Ma lett emberré az ember“, „minden embernek kenyéradója a saját munkája“, továbbá a nemzeti és világszabadság tiszta, nemes értelmezése voltak beszédének különösen kiemelkedő pontjai. A nagyhatású beszédet (melyet nyomtatásban pár napon belül mindenki olvashat) állandóan élénk érdeklődéssel és lelkes kitörésekkel kísérte a közönség. Igen szép példa volt ez arra, hogy mint lehet tiszta evangéliumi alapon egészséges szocializmust hirdetni. A beszédet követőleg Illyés Bertalan hh. szavalta el ügyesen Farkas Lajos „Vén cigány“ című melodrááját Bathó Lenke úrleány szép zongorakísérete mellett. Majd a főgimn. gyermekkar Szigethy—Bathó „Béke-dal“-át, Berey Barna IV. o. t. pedig Bagdy—Bathó „Új kuruc ének“-ét dalolta el élénk tetszést aratva. Most Kovács Pál VIII. o. t. szavalta el lelkesen Szendrey László hh. ez alkalomra irt s pályadíjat nyert „Új Március“ című ódáját, mire a Főisk. Énekkar állott elő ismét és előadta Bathó: „Elnémult a kürt-szó“ és Novák: „Nagy majtényi

síkon“ című kuruc dalokat, melyeknek halása alatt a közönség önként hangolódott a nagy nemzeti imára s ennek buzgó eléneklése után, felüdülve szétoszlott.

Belépődij az ünnepélyre nem volt, azonban a megjelentek önkéntes adakozása folytán 452 K gyűlt össze az Ifj. Egylet javára. Hálás köszönetünket fejezzük ki ezuton is a szíves adakozóknak.

Előfizetéseiket beküldték 1918/19.

évre: Csoma István (Devecser) 40 kor.-t; Pálffy József (Kovácsna), Scholz Oszkárné (Vencsellő) 30 kor.-t; Szabó Endre (Minaj), özv. Székárosy Gusztávné (Putnok) 20 kor.-t; Bartha Gyula (Sajókaza) 12 kor.-t; Benyó József (Nagyerdő), Csipkés Zoltán (Sátoraljuhely), Fodor György (Perkupa), Hubai Győző (Miskolc), Kriston Antal (R.-berencs), Kötse István (Pápa), Palágyi Lajos (Budapest), Szendrey László (Devecser), Tóth Dezső (Budapest) 10—10 kor.-t.

Bakóczy Böske (Spatak), Balázs Sándor (Parasznya), Boldizsár Bertalan (Gemzse), Botos József (Parasznya), Anghi Csaba Geyza (Bpest), Csabai István (Bakta), Cseh József (Sajókápolna), Csüry Miklós (Százazberek), Dembitz Juliska (Kovácsna), Fischer Elemér (Bpest), dr. Gerőcz Kálmán (S.-patak), G. Nagy László (Bpest), Győry Kálmán (Legenye), Hancsel János (Bpest), Horváth Árpád (S.-szentpéter), Hubai Mihály (Szilvásvárad), Igaz József (Miskolc), Illyés János (Parasznya), Jelenik Károly (S.-ujhely), Kérészy Barna (Tiszánána), Kiss Sándor (Nagyberezna), Kriston Elek (Nagykálló), Kovács Jenő (Legyesbénye), Kőrössy István (Rakaca), Kőszeghy Bertus (Felső-

méra), Lakatos Áron (Héderfája), Mészáros Ferenc (Bpest), Németh Gizella (Olcsvaapáti), Pap Mariska (Abaujszolnok), Pásztor Mária (S.-patak), Pósa Péter (Cserépfalu), Putnoky Pál (Tiszalúc), Rácz József (Miskolc), Rozgonyi Sándor (Örös), Sárközy Lajos (Korlát), Soltész Anna (Varannó). Sütő Kálmán (Megyaszó), Szabó Ilonka (R. berencs), Szabó Lajos (Parasznya), Szilvássy Jenő (Hernádbüd), Takács Mihály (Tiszavalk) 7—7 koronát — Polgár István (Bpest)

6 kort, özv. Tantó Jánosné (Kajdács) 5 koronát.

Az 1917—18. évi előfizetést be-
küldték: Balogh Sándor (Saujhely),
P. Czinke István (Rimaszombat),
Enyedi Andor (Saujhely) Fürjész
Tamás (Tiszakarád), Kérészy Barna
(Tiszanána), Kajdy Menyhért (A.-
dobsza), László Gizike (Viss), Mik-
lán Gyula (Bódvalenke), Maek
Irma (Solymos), Nyomárkay Sán-
dor (Ungnyarád), Tóth Kálmán
(Hernádnémeti), Tóth Jenő (Reg-
mec). Felülfizetésekért hálás köszö-
netet mondunk!

Felelős szerkesztő üzenetei.

Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.

P. L. orvos. Kedves levelét nagyon köszönjük. Számot küldtünk és küldünk. Esetleges megemlékezéseit szívesen vesszük.

Döndi. Elettük máskorra. Talán jön idő, amikor közölhetjük. A mostani idők kritikáját nem bírja el.

Palí. Verse már nem aktuális, rajza nem nekünk való s gondolatai me-
zítlábosak.

Villanyóta. Próbálgattuk hegedűn, gordonkán, sőt bőgőn is, azonban csak a kályha tudta eldani.

„Emlékezés.“ „Visszatérés.“ Verse nem vers, hanem töltemény — a papirkosárban. Prózája megjelent ugyanott. Jobban átgondolt s természetesebb prózával esetleg szívesen látjuk.

„Bú.“ „Fáj minden sor, amit leírok.“ Nekünk is.

Sz. Endre. Leveléből ordináré pucérsággal ordít a feltűnési visz-
keteg. Mi szívesen közlünk bármely az ifjúságot, a Közlönyt érdeklő
közérdekű levelet. De privát emberek megrevolverezésére kaphatók nem vagyunk.
Ellenkező föltevését kikérjük magunknak. Gyerekes hepciaszkodása nevetséges.
Viszketege ellen használjon skaboformot s nekünk hagyjon békét. Ennyit akart?

Lapunk legközelebbi száma máj. 25-én jelenik meg.

Kéziratokat máj. 10-ig kérjük beküldeni.

Olvasóinkhoz. E számunk márc. 18-án már kinyomva, teljesen készen
állott s így egynémely időszerűtlen vagy idejét múlt cikkünk ne döbbsse meg
az olvasót.

A főiskolai könyvkereskedésben bárhol megjelent könyvek eredeti bolti árban kaphatók.

Raktáron: Jogi, theologiai, szépirodalmi, imakönyvek és ifjúsági iratok. Írószerek, levélpapírok, hegedű-kollékek, festészeti és fényképészeti cikkek jutányos áron kaphatók. — Vidéki megrendeléseket azonnal elintézzük.

Főiskolai könyvkereskedés és könyv-
kötészeti kezelőség. Sárospatak.

Nagy választék képeslapokban, hetenkint ujdonság!
Háborus iratok. Térképek.

A „Központ”

vendéglőben

minden, ami jó. kapható. Kőbányai sörök, izletes ételek, különféle villásreggelik, kitűnő zselik, jó borok. Kzenkívül elvállal bankettek rendezését, bálokban ételek és italok szolgáltatását s jó, tiszta kiszolgálásról gondoskodik

Klein Ábrahám,

a „Központ” tulajdonosa.

HA NINCS STENDIG S.

pontosan járó órája, keresse meg
órás és ékszerész sárospataki üzletét, mely a legmegbízhatóbb bevásárlási forrás. — Zseb és ébresztő órák, arany ezüst és szíj láncok, mindennemű ékszerek a legnagyobb választékban kaphatók. — Villanylámpák a legkülönbefélebb kivitelben, 6 óráig égő elem csak 50 fill. Becserél s javít órákat két évi jótállással.

NYOMTATVÁNYOK

ugymint
heti és havi folyó-
iratok, üzleti nyomtatványok,
levélpapírok, borítékok, névjegyek,
stb. stb. a legmodernebb kivitelben
készülnek a Reform. Főiskolai
nyomdában Sárospatakon.

Hentes

üzletem szerda és péntek kivételével
a hétnek többi napján nyitva. Friss
hentesárúk állandóan kaphatók.

A fogyasztóközönség szíves pártfogását kérem és vagyok tisztelettel

Sviatkó János.

